

Letno stane 8 K (ena številka 20 din.), za Nemčijo 10 K, za druge države in Ameriko 13 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrkih

12. julija 1917

Nezaupanje.

Spisal Stanko Bor.

Sotnija je tabo- rila na vrtu med dvema hišama. Ko so ljudje od- medli sneg, na- nosili drv, za- kurili ognje in so posedli okoli njih, sem stopil do dolnje hiše in potrkal na okno. Nihče se ni odzval, dasi je bilo razsvetljeno. Močneje sem potrkal in vprašal, če je kdo doma. V sobi tiho, ko da ni žive duše v njej. Ako se res ne misli nihče oglasiti in ako me mislijo še dolgo časa pustiti čakati v snegu?

Molk.

Kaj res misli, — kdorkoli je v sobi — da se bom dal zlepa odkrižati, da bom legel v sneg, če se mi po dolgem času nudi prilika spati pod streho? — Molk. — Ako se misli potajiti, je sedaj prepozno, ko že trkam na okno, ko vidim luč v sobi, ko me prijetno greje že sama misel, da se skriva za zastrtimi okni mehka toplota.

Molk.

Sluga je udaril s koščenimi rokami po vratih, da se je raz- nesel odmev udarcev po vsej hiši; ko to ni pomagalo, je pri- jel za kljuko in jo stresel, da je zaječal železni zapah in so zaškripala vrata v tečajih; po- tem je jezno sunil z okovanim čevljem v vrata; ko niti to ni pomagalo, je udaril z levico po vratih, z desnico prijel za kljuko in stresel vrata, z eno nogo sunil v vrata — vse ob- enem, in zadrhl se je zraven, da je vojna, in povedal: vojna ne pozna šal.

Tedaj je pritekkel izza hiš- nega ogla sključen stavec, vil roke in golčal pretrgane besede o milosti in prizanešenju.

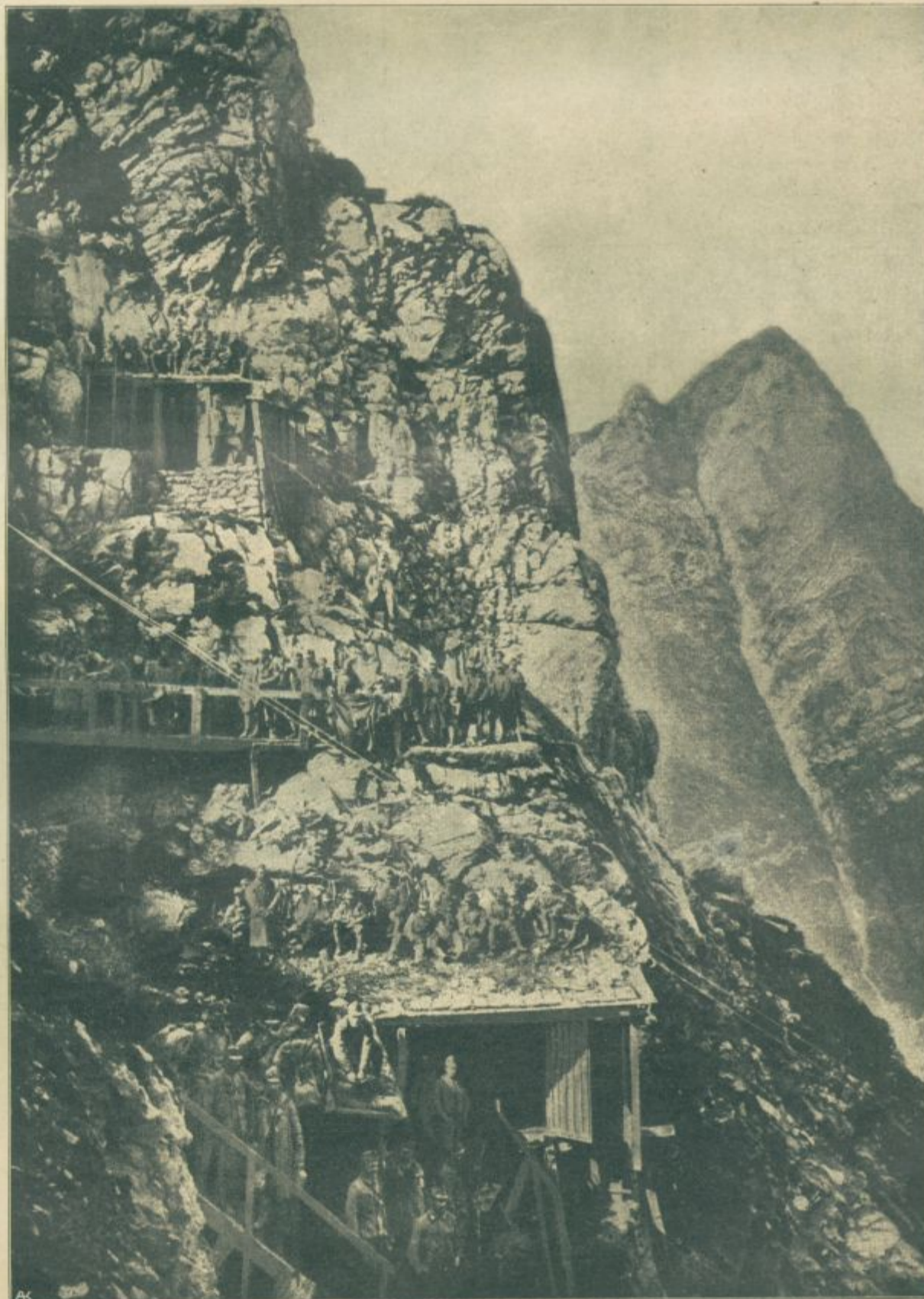
»Kdo ti pa hoče kaj! Le odpri, da pridemo pod streho — to je vsa naša okrutnost!« sem mu rekel.

Pa je le ponavljal: Milost, milost in da naj mu prizane- semo.

»Nihče ti ne bo skrivil lasu, saj nismo razbojniki! Ali pod streho moram, razumeš, moram! V tem snegu in pri tako ugodni priliki ne bom zunaj!«

»Ne, ne v hišo!« je rekel obupno, stopil k hišnim vratom in pritisnil hrbet nanje, kot da bi hotel s tem pokazati, da prestopimo prag samo čez njegovo truplo.

»Tak bodi pameten in odpri zlepa! Nič zlepa se ti ne pripeti, nasprotno, ve- liko si prihraniš, ker v hišo, v kateri spe častniki, ne bo hodil nihče povpraševat

Avstro-ogrške postojanke pri Cellonkoflu v Koroških alpah.

po živilih«, sem mu zatrjeval in ga skušal pripraviti do zaupnosti.

»Ne, ne v hišo!«

»Pa zakaj ne v hišo?«

Ničesar ni odgovoril.

»Zakaj ne v hišo?«

»Mlada žena je v sobi z dojenčkom!«

Zdaj sem mislil, da ga razumem, zabezlo me je okoli srca, koder je zaplala prijetna toplota pri misli, da bom v prihodnjih hipih v topli sobi.

Preden sem mu odgovoril in se odločil, so zakokodakale v sosednjem poslopju kokoši, robot glas nam je zadonel na uho: »Kaj kričiš, kokoš vražja!«

Starec je planil od vrat, hitel h kurniku in vpil na ves glas: »Kradejo, kradejo, krade, Švaba krade...«

Pohitel sem za njim.

»Ali boš pustil na miru kokoši?« sem zaklical kakih deset korakov pred kurnikom.

Temna postava se je odtrgala od temnega poslopja in odhitela po snegu, starec je hitel za njo, pobral nekaj, kar je oni odvrigel, in se vrnil z zadavljeno kokošjo pred kurnik. Jadikoval je, kot da pleše po vsej njegovi domačiji rdeči petelin.

»Kaj boš jadikoval, kokoš ti jaz odkupim, pa mir besedi!«

»Vi govorite naš jezik?!« je vprašal naenkrat in brez vsake zveze in nehal jadikovati.

»Kakor vidiš, starče!«

»Vi niste Švaba? Ali vendar ste Švaba!«

»Koliko zahtevaš za kokoš?«

»O, v sobi je mlada žena, mojega sina žena z mojega sina sinčkom neboljelnim...«

»Torej, ali hočeš prodati zadavljeno kokoš ali je nočeš?«

»Saj bi vam odprl, ali...«

»Če sedaj ne odpreš, odpreš čez eno uro, ko pridejo častniki druge stotnije! S tistimi ne boš imel tako lahkega posla kot z mano! Jaz se ne bom pogajal s teboj, pozneje pridem brez pogajanj v hišo! Ali prodaš kokoš?«

»O, še drugi pridejo, še drugi Švabi?!«

»Tu imaš krono, ali dinar, kakor ti je ljubše! Daj mi kokoš!«

»Saj bi vam odprl, ker ste odgnali tistega, ki je zadavil to mojo najboljšo kokoško, ker ste dobri...«

»Tu krona, dinar, če tako bolje razumeš!«

»Ali bi odgnali vsakega, ki bo prišel krast, če vam odprem?«

»Otrebi kokoš in jo speci pri stotnji!« sem rekel slugi in obrnil starcu hrbet.

»O, saj odprem!« je rekel in se napotil proti hiši, medpotoma je govoril sam s seboj, razumel nisem drugega ko besedico »Švaba«.

Nekaj časa sem obstal neodločen na mestu, potem sem le krenil za njim, sluga se je že prej odločil in koračil za njim.

Ko je zaropotal ključ v vežnih vratih, je naenkrat jeknil pritajen klic v notranjosti hiše; ko sem tipal po temni veži, se mi je zdela vsa hiša kot izumrla; ko

je prijel starec za kljuko pri sobnih vratih, je vzkliknil boječ ženski glas v sobi; ko je starec odprl vrata in sem stopil na prag, je ženska pretresljivo kriknila.

Stala je ob postelji in za hip ni obrnila pogleda od mene. Njen krik je tako deloval name, da sem na pragu obstal in nisem vedel, kaj naj počnem. Starec je držal za kljuko in me motril izpod svojih ščetinastih obrvi, sluga je silil z veže v sobo.

Prestopil sem korak v sobo.

Silneje, obupneje je kriknila žena, si zakrila obraz z rokami in omahnila na

Soška fronta. - Slovenec, ki je vso zimo prebil pod šotorom.

postelj, objela v plenice povito dete, ga pritiskala na svoja prsa in ostala sklonjena nad njim. Starec se je nemirno zganil, prestopil korak proti meni, potegnil vrata za seboj, pogleda od mene pa ni za hip obrnil.

Zdelo se mi je, da pričakujeta nekaj strašnega.

»Dober večer!« sem rekel mirno in se ozrl po sobi. Morala je biti ena boljših

»Samo glej, da jo čimprej spečeš!«

»Hitro bo šlo na štedilniku!«

Odvrgel je nahrbtnik, prislonil puško k steni in začel preiskovati štedilnik.

Sedel sem na stol.

V sobi je zavladala mučna tišina, starec je še vedno stal ob vratih, ki jih ni zaprl; dasi nisem videl, sem čutil, da visi njegov vprašujoč — morda srep, morda sovražen — pogled na meni; žena se ni ganila od postelje; ali še vedno sloni nad detetom, ali se že plahoma ozira name, ali na starca, nisem videl.

»Bo, bo, drv je tudi dovolj pripravljениh!« je pretrgal tišino sluga, sedel na tla k peči in začel kokoški puliti perje.

In zopet je vladala mučna tišina. Zakaj ne stopi starec od vrat, zakaj jih ne zapre, zakaj neprestano buli v mene, kar čutim, dasi ga ne vidim — nisem razumel, vendar mu namenoma nisem hotel reči besedice. Kaj dela žena, nisem hotel pogledati.

Začelo me je zanimati, kako se bo razvozlala ta negotovost, ta mučna tišina, kdaj bo starec zaprl vrata, bo li ostala žena ves čas sklonjena nad detetom. Sluga me je parkrat postrani pogledal; ker je videl, da se mi ne ljubi govoriti in gledam izgubljeno nekam po sobi, ni odprl ust.

Minute so bile dolge in mučne. Slednjič se sluga ni mogel premagati in je rekel: »Masti bo treba, ker je ne bom pekel na ražnju!« Pogledal je name, potem na onadva. Nihče mu ni odgovoril. »Prav gotovo bi bilo treba masti...«

Molk je postajal še mučnejši.

»Pa bi vsaj vrata zaprl, vsa gorkota zbeži v vežo!« je rekel sluga.

Starec je zaprl vrata in menda obstal pri njih. Čutil sem, da ni obrnil pogleda od mene.

»Ali imaš malo masti, stari?« je vprašal sluga. Stari ni odgovoril, menda je samo odkimal. »Vem, da imaš, samo dati nočeš! Da imam jaz kaj govoriti, bi že videl, ali bi dal ali ne!« Uprl je svoje oči vame in me gledal vprašaje.

Romunski vojni ujetniki popravljajo cesto.

hiš, zakaj tako lepe oprave nisem še videl v nobeni hiši, še celo štedilnik je bil postavljen ob peči.

»Imenitno!« je vzkliknil sluga, ko ga je zagledal, »ne bo treba kokoši na ražnju peči.«

Molčal sem.

Naenkrat je v veži nekaj zaropotalo. Starec je kriknil in odprl vrata.

Trd glas je vprašal v veži: »Ali imaš kaj jesti, stari?«

»Ničesar!«

»Ne prosim zastoj, vse ti pošteno plačam!«

»Nimam ničesar!«

»Vem, da imaš, samo dati nočeš! Daj zlepa, ker dal boš tako in tako; samo če ne daš zlepa, ti ne bom ničesar plačal!«

»O, o, kradel bo...«

»Jaz imam jesti, jaz ti bom dal!« sem rekel, skočil s stola in planil k vratom.

Gorsko-topniški polk na kraški fronti.

»Ti?!« se je začudil glas v veži. Potem je hipoma umolknil, in preden so se navadile moje oči teme v veži, zgínil skozi vežna vrata in jih zaloputnil.

Obrnil sem se in mimogrede pogledal ženo. Njen pogled je visel na meni, naglo ga je povescila, se zdrznila, sklonila tesno nad dete in ostala nepremična.

Sedel sem na stol.

»Ali bo kmalu? Lačen sem še!«

»Tako bo očiščena. Ogenj naredim v štedilniku, pozneje očistim glavo in vrat! Ali brez masti je res ne morem peči!«

»He, stari, tu imaš denar, ali mi daš malo masti?« sem se obrnil na starega in mu dobrodušno pogledal v obraz.

Nemirno je prestopil in se ozrl na ženo, ki se pa ni zganila. Nekaj časa je pogledoval v zadregi od mene do žene, slednjic se je odločil in oddrsals iz sobe.

»Bo, znati je treba! Še za rakijo ga vprašajte! Gotovo je ima!« mi je šepnil sluga.

Prižgal sem si cigareto. Udobnost gorke sobe, misel na slastno večerjo in spanje pod streho mi je pognala dobro voljo v glavo in srce.

»Danes bomo večerjali in spali kot grofje!« sem rekel.

»Saj meni ne bo treba na stotnijo?«

»Ne! Če ne pridejo častniki trinajste,

boš spal z menoj v sobi; če pridejo, si postelješ z drugimi slugami v veži!«

»Pa nam je res Bog lepo dal danes! Saj je bilo že čas enkrat! Samo požirek rakije še, da bi človeka i navznotraj ogrelo — nič drugega si ne želim!« Govoril je glasno in lokavo pomignil na ženo.

»Če je pa ne bo, bo pa tudi dobro!«

»Saj nočemo zastoj, saj bi pošteno plačali! Le dobiti je kje, to je vprašanje!«

»Tu je že ne bova dobila!«

»Morda pa, ko vidijo, da nismo nobeni tolovaji, in vse pošteno plačamo!«

»Jaz že ne verjamem!«

Vstopil je stavec in prinesel je mast.

»Slišite, gospodar, ali se zopet plazi kdo okoli hiše?« je vprašal sluga.

»Pri kašči je bil eden! Ravno prav, da sem šel ven in sem ga odpodil!«

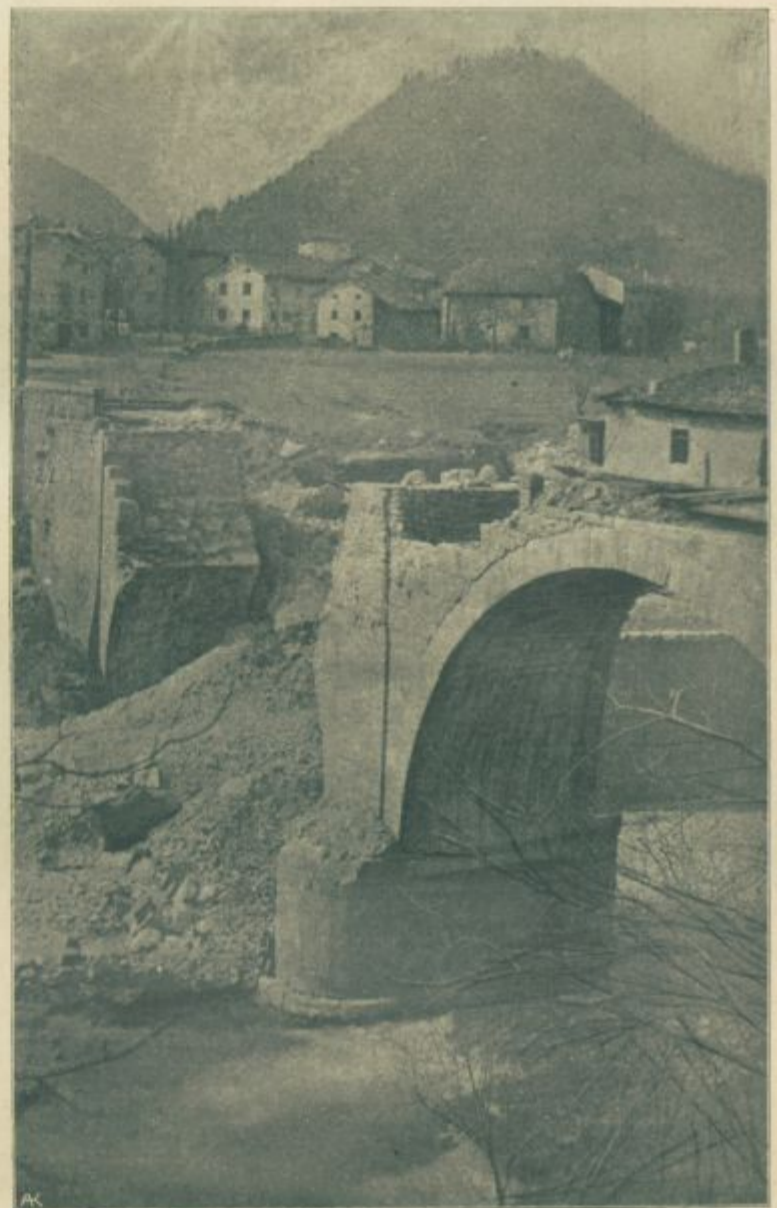
»Le povejte vsakemu, ki pride, da spi pri vas

skuhal! Večerjala bi žgance, zabelila jih z maščobo, ki se izcedi iz kokoši, in z mastjo, na kateri se peče, kokoš bi pa shranila za jutri. Nič ne moreva znati, kam pridemo jutri, ali dobiva kje kaj jesti! O, da dobiva kje samo par perišč koruzne moke! S srebrnimi kronami bi jo plačali, kajne, gospod kadet?«

Tedaj se je zgodilo nekaj nepričakovanege. Mlada žena se je naenkrat obrnila k nama in spregovorila. Videl sem, da vleče že nekaj časa na ušesa, kar govoriva, ali da bo tako hitro spremenila svoje misli, nisem pričakoval.

»Jaz vama prinesem koruzne moke, če... če...« — čudno me je pogledala — »če mi v tem času, ko bom zunaj, ne umorite otroka...«

Kakor da me je kdo udaril s kolom po glavi, mi je bilo. V trenutku sem razumel vse njeno dosedanje obnašanje. Pogledal sem jo, če se ne šali. Ne, sedaj že ne verjame več, da bi to moglo biti res; ali da je pred par hipi, posebno pa tedaj, ko sem stopil v sobo, verjela, govoriyo njene temne oči, njene naglo se gibajoče nozdrvi, njene nemirno trepetajoče ust-

(Zaplenjeno.)

gospod kadet in ga boste poklicali, če se hitro ne zgubi, odkoder je prišel. Boste videli no, da vam ne bo nič ukradenega! O, gospoda kadeta se bojijo! Gospod kadet vam je prinesel srečo v hišo.»

Pušil sem cigareto, najrajši bi bruhnil v krohot nad diplomatično spretnostjo zvitega Perota. Premagovati sem se moral in začel ogledovati podobe po stenah in prebirati cirilske napise. Pero je postal s starcem čisto domač in zaupen, posledica njunega razgovora je bila, da je kmalu priromala čutara izvrstne slivovke na mizo.

»Pero, ti si lisjak!«

Pero si je gladil male brčice in se muzal in ročno sukals okoli štedilnika.

»Veste, kaj bi bilo dobro? Malo koruzne moke! Kako imenitne žgance bi

nice, ves izraz njenega obraza.

»Kaj smo tolovaji, razbojniki...« se je razjezil Pero.

»Kaj... kako morete misliti...« sem rekel ves presenečen.

»Rekli so, naši vojaki, ki so šli včeraj mimo, moj mož...« Naglo je prenehala in nemirno pogledala na enega in drugega. »Ljudje so rekli... vsi so rekli...

slučaj so povedali... da tam v Rožanju... da je Švaba...»

»Kaj Švaba...« je zamahnil Pero z roko.

»Ko ste torej prišli k nam, Švabi...«
»Mi nismo nobeni Švabi!« je vzkipeł Pero.

Žena je postala še bolj zmešana, kakor nehote je rekla komaj slišno: »Kaj pa ste?«

»Švabi nismo, to si zapomni! Jaz, da bi bil Švaba?!« Pero je jezno udaril z ного ob tla in s kuhlino ob štedilnik.

malo podal resnim in skrbnim potezam njenega obraza.

Ničesar nisem rekel, dvignil sem čutaro k ustom.

»Ti si torej res mislila, da smo prišli zato v hišo, da ti ubijemo otroka?« je rekel Pero.

»Vsi ljudje so tako pripovedovali, še včeraj mi je rekel mož, naj se skrijem, ko pride Švaba, pa ste prenašlo prišli!«

»Ali ne boš že enkrat nehala s Švabo? Gospod kadet ni Švaba, jaz nisem Švaba!«

»Kaj pa sta?«

»Švaba nisva, to si zapomni!«

»Tako res govorita kot mi, ali vendar sta Švaba! Kaj drugega?«

»Pri peklenščkih vragih, ali boš nehala a? Švaba nisva, pa amen!«

»Kako pa potem prideta sem in v tej obleki?«

»Teja jaz ne vem, to vem, da nisem Švaba! — Gospod kadet, razložite ji vi to, vas bo morda razumela, mene noče! — Na, jaz in vi, da bi bila Švaba?!«

»Kaj ste res mislili, da vam bova umorila otroka, ko sva stopila v sobo?«

»Ljudje so tako rekli, tak glas se širi po deželi, ta-

drugega kot pozoren poslušalec, ker sem upal, da s tem najprej in najlažje pridobim njeno zaupanje.

Ko je stopil čez nekaj časa starec v sobo, povedal, da je zopet odpodil enega, ki je hotel krasti, in prijazno vprašal, če želim še rakije, sem hotel z eno potezo utrditi zaupanje obeh in sem jima kot protiuslugo ponudil malo »švabske rakije« — močnega ruma.

Stari je vzel kozarček v roko in ga vrtel in ogledoval od vseh strani in se izgovarjal, da ni prav nobene pijače potreben, niti vaju, žena mi je naglo obrnila hrbet in z največjo vnemo mešala žgance v loncu.

»Kar pijta, malo huda je, ali dobra, pogreje in pokrepča!«

»No?« je vprašal stari mlado.

»Ne, ne, ne bova!« je rekla.

»Pa morata! Drugega vama nimam kaj dati, nekaj pa moram, da vidita, da nimam slabih namenov v vaši hiši!«

»Kar prihranite si! Nisva potrebna in navajena!«

»Ali pa pijte z nama!«

»Nimam treh kozarčkov! Bom pa za vama pil!«

»Pa pijte iz mojega in trčita z očetom, pozneje bom jaz pila iz očetovega in trčila z vama!«

»Pa zakaj tako?«

Nastala je za par hipov mučna tišina, nato je zardela do ušes in nemirno, s težavo, polglasno, kakor da ji je hudo, da mora izreči, rekla: »Morda je zastrupljeno?!«

Udaril sem s pestjo po mizi in skočil s stola.

»Za vraga vendar — — —«

Stari je naglo izpil svoj kozarček, ona me je plaho in neodločno pogledala.

Iz tržaške okolice.

Žena je postala zbegana, v zbežanosti se je naenkrat spomnila, da je hotela prnesti koruzne moke, in naglo odhitela v vežo.

Pero je jezno obračal kokoš, jaz sem pogoltnil precejšen požirek slivovke in zrl mrko predse.

»Daj mi malo prostora pri štedilniku, da skuham žgance!« je rekla žena, ko se je vrnila z moko.

»Bom jih že sam kuhlal, ti stopi k postelji in varuj svoje dete, da mu gospod kadet medtem ne razkolje glave!«

Razumela je besede za šalo. »Menda ne bo tako hudoben, da bi mi ravno v tistem času umoril dete, ko mu kuham žgance! Pozneje mu bom že izpraskala oči, če kani izvršiti svojo namero!« Pogledala me je nagajivo, mal nasmeh je zaigral na njenih ustnicah, ki se je pa tako

ko vsaj v Rožanju pripovedujejo...»

»Da bi jaz mogel stegniti roke po nedolžnem otročičku in ga pred vašimi očmi umoriti?!« Vstal sem in stopil po sobi.

»Zdaj ne verjamem, za vaju dva ne verjamem...«

»Sploh redna vojska ni tolovajska sodrga in ne mori žen in otrok in neoboroženih...«

»Pa v Rožanju? Ljudje so videli... Ne, ne, saj za vaju dva ne verjamem, saj... saj... govorita... saj...«

»Ali je možko, ali žensko?« sem vprašal, ko sem se ustavil pred posteljo in zrl v mirni obrazček spečega angelčka.

»Moško!«

In iz materinih ust se je vsula hvala na dete. Bila je naenkrat samo mati in nič drugega kot mati in jaz nisem bil nič

Tržaška narodna noša. Od drugih narodnih noš se tržaška razlikuje posebno radi enostavnega kroja in enobarvnega, belega blaga, kar za južne kraje osobito pristoja.

V tistem hipu so se oglašili v veži težki koraki in začula nemška govornica. Prihajali so častniki trinajste stotnije.

Za hip je gospodinja obstala kot odrevenela, v prihodnjem hipu odvrгла kuhlino, planila skokoma k postelji, na kateri je spal sinček, in se sklonila nanj. Žgance je dokuhl Pero.

Sisto e Sesto.

Povest iz Abrucev.

Spisal Henrik Federer. — Poslov. Franc Poljanec.

7. (Dalje.)

Tesno drug ob drugem ležita v ječi Perettija, oče in sin, in spita mirnega srca, mirnega srca, čeprav jima polni mesec skozi omrežje drzno lega na obraz, kot da v

Istrijanke iz puljske okolice.

celem Rimu ničesar ne najde, kjer bi svojo dušo bolje mogel ogreti. Svoji blazini sta iz dolbine na tlak potegnili, da bi do prav zadnje minute mogla skupaj ostati. Eden drugemu držita roko za zglavje in v tako tesni enoti, da jima srce enako bije, imata tudi enake sanje.

Sanja se jima, da ima Madonna doma zopet svoj pajčolan in z oltarja stopi in gre na dolgo pot z gorâ doli proti njima v Rim. Skozi neskončno noč, ki leži med sibilskimi vrhovi in mestnimi stolpi, prihaja od daleč, daleč, po ozki, zlatozelenkasti cestici, ki se lesketa kot lunin žarek. Samo to vidita, kako njene srebrne noge urno migotajo pod višnjevim robom njene krila, tako urno, da šteti ne moreš, in pa kako pajčolan kot tenka bela meglica za njo valovi in kako se tako dobrotno proti njima ozira. Sicer ni v tej sliki nič drugega kot brezslisni, sijajni mir.

Preko brezden in pinijskih¹ vrhov hodi tako po tenkem žarku, hiti sedemkrat preko sedemkrat zavite Tibere in nje kar moč starodavno žuborečo vodo, se približa gregorianskemu gradu in kot blisk šine skozi mestno obzidje, se ne izogne nobenega stolpa, nobenega templja, se izprehaja sredi med polnimi palačami kakor solnce in dospe že do angelskega mostu. Kdo jo bo z mrežami ustavil in ji z zapahi

¹ Pinja je drevo, podobno našemu borovcu, le da ima veje vse v višavi v široko krono zbrane.

pot zapri? Tako prezirljivo se smehlja, kakor le njen nedolžni obrazek premore in se potem priziblje po trikrat zaprtem mostu. Niti eden izmed dvanajst musketirjev je ne vidi. Toda marmornati angeli na slopih v reki spoštljivo udarijo s svojimi perutmi na en mah skupaj, kakor pri veliki paradi o Vseh svetih, in imenitno salutirajo. Samo najstarejši med njimi je nekoliko prekesen, ker se mu je eden izmed mnogih povodnih komarjev ravno v slovesnem trenutku v nosnico zaletel in ga še tako usekavanje kar skoro ni moglo vun spraviti. Tudi sveti škofje in opati na nekaterih podstavkih niso salutirali. Še niso bili v nebeške vojne predpise tako posvečeni kakor večni angeli in so zato svoje bradate glave prav do pasu priklonili. Toda nadangel vrh gradu je molče pripognil meč in tehtnico, kakor da bi mu bilo poveljstvo za čas odvzeto.

Zdaj se pelje skoz grajska vrata, pa naj bo še toliko zapahov in verig na njih, na dvorišče. Vrtar zakriči, ključarji pri teko in straža rozljajoč nastopi, da bi prikazen oklenila. Neumnost! Madonna se jim samo malo nasmehne, pa padejo s ulice in samokresi kot suho listje od njih. Poklekni morajo in roke škleniti. Ne morejo drugače.

Zdaj zašumi po hodnikih in po polžastih stopnicah navzgor. Ta hip stoji že pred njiju zaporom. To se blesketa skozi ključavnico kakor zvezda. Vrata odskočijo. Notri zaveje. Smehlja se. O Bog, smehlja s starim, domačim smehljanjem.

»Misericordia!«¹ moli Sesto v snu.

Ona pa stopi trdo k spečima. Zdaj odpne pajčolan z glave, neverjetno, in ga spusti kot mehke, hladilne snežinke na njiju vročni telesi. Kako to hladi! Ozdravita! pravi kakor nekaj pri postelji na smrt bolnih Paritondcev. Resnično, to je rekla: ozdravita!

In hrepeneče kakor v resnici bolan deček stegne Poz' do roko proti njej in zašepeta: O Madonna, Mamma mia!²

Tedaj se nasmehne lepše nego desetisoč mladih rožnatih mater skupaj in

Sanjavca sta se vsled tega takoj popolnoma zbudila in zagledala . . . papeža! Pred njima stoji v belem talarju, ki se njegova pepelnata brada nanj razpleta. Drugače je vse belo na njem, cingulum,⁴ plašček okoli pleč in mala kapica nad tonzuro.⁵ Celo križ na prsih, ki ga ne nosi na zlati, ampak na železni verižici, se kot kristal blišči v diamantih. Toda najbolj bel izmed vsega je Madonin pajčolan, ki se mu z roke obeša na speča, kakor na primer svetlo cerkveno banderco tolažljivo zre na ljudstvo pod seboj. Dva baklonosca stojita na desno in levo ob papežu, zadaj poveljnik trdnjave z mnogimi ključi in Don Zaccaria in nekaj nobelgardistov.¹

Poz' do mogočno odpre kot voda temne oči, pa ne more te velike, svetle prikazni naenkrat razumeti in ves zmeden zakriči: »Ali je že čas, da umrjeva? . . . Oče, vstani!«

»Misericordia!« zakliče Sesto vdrugeč in sedaj jasno ve, kaj in komu to pravi.

Dolgo je papež že pred njima stal in njiju obraze študiral. Da, to je njegov brat z dvakrat upognjenim nosom, Perettijev, s previsokim čelom, izpod katerega rastejo tako košate obrvi, skoro v oči, in s trdim, močnim, kamenitim zatilnikom. To je pa njegov nečak, ta dolgi, medli deček, s še globljimi obrvmi, še drznejšim nosom, še bolj divjim zatilnikom in z volčjim zobovjem, čigar zgornjo vrsto s² je trdo v brado zagrizel. To sta ona dva, to sta prava dva! Le preklana polna ustnica in rdečkasti kuštravi lasje so mu neznani. To in tudi svojo velikansko postavo morata imeti od viharnejše in mogočnejše matere. Toda vse drugo je rodbinska last. Perettija sta. Sam na svojem telesu to dobro čuti, to je njegovo meso in kri.

Tak kot ta mož je bil pred petdesetimi leti naš oče, si pravi papež, ko se je poslavljaj od mene novica³ pod križnim hodnikom v Montaltu. Nikoli več ga nisem videl. In tak kot ta mladenič sem bil sam takrat, nekoliko manjši sicer, toda s svojimi svežimi petnajstimi leti tudi že tako shujšan od stradanja in tako zmedel od

Italijanski vojni ujetniki.

pravi: Gratia, figliuoli miei, gratia!⁴ . . . Toda to že ni več Madonin glas. To je zagrmelo kot z jezika Boga Očeta samega.

¹ Usmiljenje!

² O Marija, majčica moja!

³ Milost, sinka moja, milost!

⁴ Pas.

⁵ Za tolar velik ostrižen prostor na tememu.

¹ Plemiči, ki tvorijo papeževo častno stražo.

² Človek, ki gre v samostan na poskušnjo.

vedel, kaj naj bi z vso silo. In tak pogumen dan in taka gotova in globoko snivajoča noč se je takrat tudi iz mojih oči bliskala.

Toda ne, tako slok vendar nisem bil, niti kot dijak-prosjak v Jakinu ne, kakor tale dečko. Tudi las in habita³ nisem nikoli tako razkuštranih nosil in svojega čela nikoli tako v tuhtanje poglobljenega, kakor ta dva uboga tovariša. Lej, lej, nima samo stari, ampak tudi mladi že brazgotine v obraz vdolbene. To je od njih divjega življenja. Pa zakaj vendar tudi nista prišla iz svoje zanemarjenosti k meni, pa bi dobila denarja, lepo obleko in mastno službo ali prostorček, kjer bi se redila in povrh še viteški klobuk? ... Ta odljudna, ta ponosna kri!

Kaj pa držita tako krčevito med prsti? Blizje posveti, Diego! Bog Italije, ali ni kepica zemlje in zelen list z doma? Resnično, cunjico z domovja in prostosti sta v ječi ohranila in ju ne izpustita iz pesti. O mladost, o domovina, o ljubezen, kaj se godi z menoj!

Staremu papežu vedno bolj čudno prihaja. Služabnikov in prilizovalcev in umetnikov in bojnikov ima, kar hoče. Toda te sodrge je vse le spoštljivost, dolžnost, navada in zato je vse hladno kakor marmor v Vatikanu. In to nas naredi tako trde, stroge, gospodovalne. O, da sem vedno imel krog sebe kaj takega kot tu, kaj tako svobodnega in kremenitega v vsej rimski mehkužnosti, in kaj tako domačega in prisrčnega v vsem brezdomovinstvu papeškega dvora, kaj takega, da bi tako roke nasproti stezalo, polne mladosti, kot ta vzbujajoči se mladenič in bi v taki prečudno sladki zamenjavi zemlje z nebesi vpilo: Madonna, Mamma mia... in zopet kaj, kar bi tako hrepeneče kličalo: Misericordia! z glasom in pogledom, ki me ogrevata, ki smeta od mene zahtevati, kakor brat sme od brata vse zahtevati..., kaj takega, kar bi mogel tikati iz duše v dušo, oh, do danes tega še nisem našel. Zdaj je tu, tu pred mojimi nogami. O ljubezen, pozna ljubezen, kaj delaš iz mene?

Sikst ne more drugače, mora tem čvetero prečudno odprtim očem, ki proti nje-mu strme, dvakrat in trikrat zaklicati: »Gratia, figlioli miei, gratia!»

»Stric, oče!« zavriska Poz'do, »stric papež!»

»Jaz sem, da, jaz sem,« zagotavlja Sikst..., »toda Madonna je, ki vaju rešuje. Jaz sam bi tega ne mogel. Jaz sem le človek kakor vidva; tvoj brat, Sesto..., tvoj stric, Poz'do, gotovo in resnično.

In da bi gotovo verjela, je Sveti Oče k njima pokleknil in iskreno na usta in lica poljubil brata in bratovega sina, kakor je Kristus nekdanj poljubil Petra in Janeza.

»Ne bojta se,« je Sikst kleče nadaljeval. »Prinašam vama Madonin pajčolan, ker sta bila blizu smrti. Ona me pošilja, da vama prinesem njen nasmeh in ž njim vred zdravje. Dobro torej, življenje vama podarjam, prosta sta! Vzemita pajčolan in ga nesita vaši Madoni nazaj!«

Po tem trenutku, ko je bilo njegovo srce nezavarovano, se je papež počasi dvignil, zopet pogledal po svoji okolici in počasi zopet zadobil svojo koščeno ponašo in navadno višjeduhovsko dostojanstvo. Vendar se je vse njegovo samooblastno početje zdelo kakor umiljeno s tem Marijinim pajčolanom. Njegov impozantni glas, ki je na mladega Poz'da večji vtis napravil, kot vse drugo stričevo veličastvo, je bob-

nel zdaj kot oddaljeni, pa nikakor ne ne- učinkovit grom nad njiju glavama:

»Madonna vaju je rešila, jaz sam tega nisem zmožel. Naj vama to ponovim! Toda tudi ona more to pred svojim Sinom, Sodnikom sodnjega dne, le tedaj zagovarjati, če vredno zadoščenje dasta.«

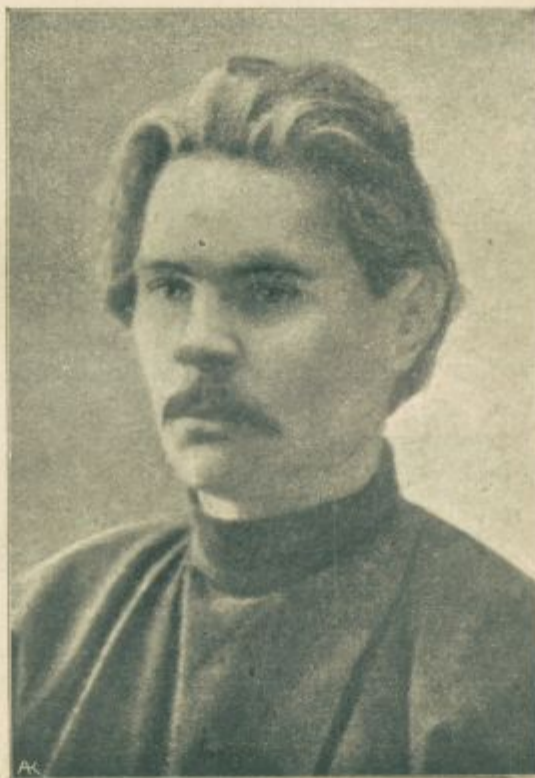
(Dalje.)

Po svetu.

Pomiloščenje.

Naš cesar Karel je pomilostil in spregledal kazni vsem, ki so bili med vojsko obsojeni zaradi političnih prestopkov. — Kakor svetel in gorak žarek je posvetila cesarjeva milost v temne grozote vojske. Beseda usmiljenja, ljubezni, modrosti in odločnosti, ki jo je spregovoril cesar, je odprla ječe, iz njih so pohiteli, v solzah se zahvaljujoč dobremu cesarju očetu, obsojenci, ki so že leta vzdihovali v temnici. Plašč pozabljenja je cesar pogrnil čez vse, kar so zagrešili nekateri njegovi zmoteni podložniki. Vedo naj, da na cesarskem prestolu stoluje vladar, ki odpušča zмотo, ki pozablja krivdo, ki upa, da bo cesarska milost s tem večjo silo sklenila vse avstrijske narode okrog starodavnega habsburškega prestola.

Cesar je pokazal s tem velikodušnim dejanjem svoje plemenito očetovsko srce.

Maksim Gorki, ki mu je povodom 25 letnice pisateljevanja čestitala vsa prerोजना Rusija.

S tem si je še bolj utrdil ljubezen in hvalježnost milijonov svojih podanikov, ki čutijo, da je avstrijski cesarski prestol tron ljubezni, varno zavetišče vsakega Avstrijca.

Naš vladar je pa s tem dejanjem razodel veliko državniško modrost. On ve, da ni sila tista moč, ki krepi vez med vladarjem in narodi; pokazal je, da je ljubezen tisti kit, ki naj družijo cesarja in njegova ljudstva. Cesar zaupa svojim narodom in uverjen naj bo, da to razumevajo njegovi podložni in da se tudi oni njemu zaupajo. — Cesar pozna stisko, ki jo je razgrnila vojska na vse ljudi, zato čuti dolžnost, da lajša in blaži grozote vojske. S tem dejanjem si je pridobil cesar srca vseh poštenih ljudi.

Na god svojega prvorojenca, cesarjeviča, je razglasil svoje delo milosti. Otroek, pravi vladar, naj donese srečo onim, čez katere ga bo božja previdnost ob svojem času postavila za vladarja. — Kako zdrav dih krščanskega mišljenja in življenja puhti iz teh cesarjevih besed.

Pa tudi vladarska odločnost našega cesarja odseva iz tega dejanja. Kar za pravo spozna, to sklene in izvede in nič ne vpraša, če morda to komu ne bo všeč. Svest si je svoje odgovornosti pred Bogom in zato stori, kar spozna za svojo dolžnost pred Bogom. Meseca junija je priporočil cesar svojim vojakom, naj počaste presveto Srce Jezusovo, ki naj podeli Avstriji časten in trajen mir, za katerega se trudi naš vladar. — Ta znamenja kažejo, da božja previdnost prav vidno čuva našo Avstrijo.

Državni zbor.

Nemški narodni poslanci niso zadovoljni s cesarjevim pomiloščenjem političnih prestopnikov. Načelnik njih kluba je odgovoril ministrskemu predsedniku, ki je sopodpisal ta razglas, da nemški narodni poslanci zaradi tega nimajo nobene zaupanja do sedanje vlade in da se je nad državo s tem dejanjem vlegla težka mōra. — Vsak pošten človek in tudi poštenu Nemci se zgražajo nad takim govorjenjem, ki se spotika nad cesarjevim dejanjem usmiljenja. Nemški narodnjaki naj nikar ne pozabijo, da imajo nemški narodi večino tudi v strelskih jarkih in da so potoke krvi prelili za svojo domovino. Ako se je torej cesar spomnil njih nesrečnih zaprtih žrtev, je to storil z ozirom na milijone drugih, ki so mu ohranili v teh hudih časih neomajno zvestobo.

S svojo izjavo so si nemški narodni poslanci napitili grd madež, ki kaže, kako malo prevladujejo v njih npravne sile.

Bojišča.

Na vseh bojiščih delajo velike priprave za novo ofenzivo proti Avstriji. Prvi poskus se je Lahom ponesrečil na Krasu in tudi na Tirolskem; napade pa bo Lah nadaljeval, ker Anglež pritiska na vse zaveznike, da hite z napadi, in sicer od vseh strani.

Zato so tudi Rusi pričeli novo vojsko z velikimi silami. Na par krajih so nekoliko vtisnili našo bojno črto, sicer so bili pa povsod odbiti in so pretrpeli silne izgube. —

Angležem največ škodujejo nemški podmorski čolni; čutijo namreč, da vsled vedno več potopljenih ladij kmalu ne bodo mogli dovažati sebi in zaveznikom potrebnega živeža in orožja, zato sedaj pritiskajo na vse strani z napadi in se pripravljajo tudi za hude bitke na morju. Ne morejo namreč drugače ugnati nevarnih podmorskih čolnov, kakor da z morja napadejo belgijsko-nemško morskobrežje, kjer imajo podmorski čolni svoje središče. Pričakovati nam je zato tudi važnih bojnih dogodkov na morju.

Razno.

Spomini.

(Spisal J. H.)

Sprehajal sem se v bolnici po temnem, visokem hodniku in premišljeval. Vsi tisti vtisi in spomini, ki sem jih doživel in ki so se vsesali za vedno v mojo dušo, so zopet

³ Meniška obleka.

vstali tako živo pred menoj, da se mi je zdelo, kot da vidim sanje pred seboj. In spomin je šel za spominom in z vsakim trenutkom se je porodil drugi in zginil v večnosti... Že kak prepad je med škodoželjnostjo in usmiljenjem; srca se spreminjajo in kakor barve se preliva v finih stopnjah tista lepa čednost, tja do gore nizkotnosti, in to se dviga in pada, se lesketa in umira, zdaj se dvigne val, močoven in silen, in se razpeni v tihi jezi ob močelni skali. In to gre dalje, vedno dalje, in nima mej, stoletna in tisočletna je ta pesem valov, od vekov je in gre v veke...

Na hodniku sem se ustavil in se zazrl skozi okno; gorko pomladansko solnce je sijalo skozi bujno košate kostanje in lahen vetrič je zibal vrhove, da so se lovile temne sence po tleh. Stopil sem na dvorišče, sedel na klop v solnčne žarke in premišljeval naprej. Vse naokoli so sedeli bolniki in tam v kotu je zlasti odmeval vesel pogovor od starih zidov. Ozrl sem se tja in prisluškoval njihovemu pogovoru, saj mi je bilo že od nekdanj najljubše poslušati naše ljudi in jih opazovati v njih mislih in početju.

»Tebe že ne bodo poslali domov,« je odmeval močen glas naokoli, »ne, ne, moj fant.« Glasen smeh je planil med gručo.

»Ah, pustite reveža, kaj boste...«

Smeh je ponehal in jim zamrl na ustnih, le obupen jok je taval ob zidovih.

»K materi te ne bodo poslali, sem že govoril z njimi, ne bo nič.«

In zopet je bila tišina. Naenkrat pa je pretrgal to mirnost obupen klic, da sem se nehote zagledal v tisto gručo.

»Kaj imajo neki,« sem pomislil in zanimalo me je, da sem vstal in stopil bliže. In kaj vse zve človek v bolnicah, toliko groze se ne zbere niti na bojnem polju ne; saj tukaj je vsak bolan, ranjen, vsak s svojo žalostno zgodovino.

zopet je zajokal fant tam v družbi, da se mi je stisnilo srce.

Moški je stal poleg mene in stisnil zobe, v njegovih očeh se je zasvetila jeza in stopil je s trdim korakom tja do družbe.

»Ali vas ni sram norčevati se iz reveža in siromaka. Glejte, da se mi poberete, sicer...« Njegov pogled je bil kot ogenj pekoč in njegov glas je bil kot glas ob hudi uri.

»Tako je,« so se oglasili še drugi sivi možje in celo dvorišče se je dvignilo in vsi so hiteli gledat; gruča pa se je razkadila v sramoti in jezi in se zgubila med drugimi.

Dosmrtni jetnik.

*Včasih sine od bogvecke plamen.
Zaprem oči in roka v objem medli
in čutim, da grabim kamen...*

*Včasih mi je tesnô, ko v grobu temnô.
Oči zaprem in uzrem stene,
štiri vlažne stene, črn strop —
in oči so vse meglene, meglene.*

*Štiri motne stene, nad mano črn strop,
ozko, trdô, prikovano nebo...
oči razdalje merijo
in stene se četverijo,
in niža se strop in pada ko grob
— o težek grob!*

*Nad mano črn strop in celica grob.
Včasih se misel razboli, kot ogenj
plane —*

*kapljica tenko ob kamen kane...
in misel umre.*

potrepljal je fanta in mu dejal, naj se potolaži, saj pojde domov k materi... In fant je zaukal, se zasmejal proti množici in odšel.

V meni pa je ostalo zanimanje, stopil sem k možu in ga vprašal, kaj je s tem fantom. Mož se je zamislil in zavzdihnil, potem pa pričel s tihim glasom:

»Mlad fant je in tako nesrečen. Znorel je... Bil je živ pokopan...«

»Kaj, živ pokopan?! Povejte mi dalje, vas prosim, pojdiva tja na klop!«

Počasi sva stopila preko dvorišča in ko sva sedla, je začel mož s tihim glasom:

»Radi bi zvedeli njegovo žalostno usodo. Naj bo, jaz vam povem vse od konca do kraja.« Pomaknil sem se na klopi bliže k njemu in poslušal.

Fant je bil na laškem bojišču pri deveti ofenzivi in ko so naši delali protinapad, ga je doletela ta žalostna usoda. Tik poleg njega je udarila granata, steber zemlje in kamnja je planil pod nebo in se s truščem vsul na tla. On je obstal od groze, ali že je zginil, temni valovi peska in zemlje so ga pokopali pod seboj. In proti noči so se naši nekoliko umaknili preko njegovega groba, tako da se je ta nahajal ravno med obema sovražnima postojankama. Ljudje so ga pogrešali izpraševali, ali nihče ni vedel zanj, samo eden je povedal poln groze na obrazu njegovo žalostno smrt... Bilo nam je hudo, saj fant je bil tako dober in tako vesel, da smo se mu morali vedno smejeti...«

Prekinil sem njegovo pripovedovanje.

»Oprostite, ste bili torej Vi z njim prav v prednji črti.«

»Dà, jaz sem bil pri istem vodu kot on, saj sem bil tudi ranjen od šrapnela, samo prej, ko je on zopet oživel...«

Prikimal sem, on pa je pripovedoval naprej:

»No, po bitki je bil mir, ali naenkrat so zopet začeli Italijani z bobnaočim ognjem in

Padel je gospodar...

V gručo se nisem hotel vmešavati, postal sem blizu njih in stopil k sivemu možu.

»Kaj lažeš, pusti ga, vidiš, da je revež.«

»Ah, bežite, bežite, saj vas ni nihče klical.« Postala je zopet grobna tišina.

»K materi ga ne bodo poslali...« In

Na mostu je ostal še mlad fant, boječe so zrle njegove plahe oči v tla, in spoznal sem, da je bilo le-to nesrečno bitje vzrok in povod vsega podlega norčevanja in častivrednega usmiljenja. Tudi star mož, ki je ves jezen gledal za množico, se je omilil,

to je šlo od jutra do jutra preko cele noči in celega dneva. Bili smo poskriti v naših podzemskih jamah in ko je straža naznanila napad, smo privreli na plano kot roj čebel. Hipoma me je nekaj zaskelilo, omotica me je pograbila, pred očmi se mi je stemnilo in

nisem vedel nič več, kaj se godi naokoli... Bil sem težko ranjen. Ko sem okreval, so mi pripovedovali v bolnici drugi moji tovariši, kaj se je zgodilo z nesrečnim fantom.

V tistem bobnajočem ognju je priletela granata ravno na njegov grob. Zopet se je dvignil steber kamenja in zemlje proti nebu, in ko je veter razgнал gost oblak dima, je ležal na tleh zopet odsut naš fant. Bil je nezavesten, ali rana, ki mu jo je zadal kamen, ga je obudila k življenju. Spoznal je svoj položaj, hotel se je dvigniti, ali padel je onemogel na tla. Okoli njega pa so se dvigali stebri kamenja in zemlje, pomešani z dimom in ognjem, in hreščanje, grmenje in pokanje bobnajočega ognja je glušilo njegove obupne klice. Vse je gorelo in cela planota je bila en dim, ki se je stresal ob bobnjenju gorečih žrel. On pa je bil sredi tega pekla, rjul je in klical na pomoč, ali nihče ga ni čul... Šele v temni noči, ko je nekoliko pojenjal ta vihar in ko so zažarele luči preko vse pokrajine, je skočil junak iz jarka, njegov prijatelj, in ga rešil... Fant pa je postal popolnoma siv in se mu je omračil um...«

Prenehaj je mož in se zamislil...

»Odkod pa je doma, ali ima še starše?«

»Mater ima, ki je vsa nesrečna, edini sin je in veliko materino posestvo čaka nanj...«

»Moj Bog,« sem zavzdihnil in poslušal.

»Jaz sem mislil, da je mrtev; nekega lepega dneva pa zapazim v bolnici njega. Gledal sem in nisem vedel prav, ali je on, ali ni. Tista groza, ki mu je ostala v pogledu in na obrazu in pa sivi lasje so me popolnoma odvrčali od te misli, da bi bil on. Poizvedoval sem, kako se piše, ali nisem izvedel; le to so mi pripovedovali, da vpije včasih vso noč, da naj ga rešijo, da ga bo ubilo, naj ga pošljejo k materi, drugikrat pa se zopet smeje in pripoveduje, kako je lepo doma, pripoveduje sam sebi pravljice, naenkrat pa se zdrzne in vpije, da vidi granate, da ga bo podsul, naj ga vendar rešijo. Ko se je nekoliko pomiril, sem ga nekoč obiskal, ali spomnil se ni ničesar, le pripovedoval mi je, naj ga peljem domov k ljubi materi... Ko sem ga tolažil, da se mora pozdraviti, mi je dejal, da naj mu pomagam, da bo ušel in pobegnil odtod domov... Ah, in ljudje so tako hudobni, da se norčujejo iz njega, no, pa jutri gre itak domov...«

Mož je prenehaj in si natlačil pipico tobaka, jaz pa sem premišljeval in hudo mi je bilo pri srcu...

Drugi dan sem slonel na oknu in spomladansko solnce se je smejalo z neba. Gledal sem ljudi, ki so hiteli po ulicah, naenkrat pa sem zaslišal pod oknom čudne glasove:

O, sedaj pa grem k materi... Ukanje je sledilo in ko sem se sklonil in pogledal,

Utrujenost nastane zaradi zastajanja krvi v utrujenih udih vsled tvoritve snovi utrujenosti. Če so roke utrujene, se nahaja v nogah še velikokrat sveža kri, prosta vseh snovi utrujenosti. S krepko masažo s Fellerjevim oživljajočim rastlinskim esencnim fluidom z zn. »Elza-fluid« spravimo kri v živahen tok tako, da se odrevenelim udom dovaja sveža kri. Na ta način postanemo zopet zmožni za delo in čili. »Elza-fluid« se radi tega s posebno priljubljenostjo uporablja od delavcev, turistov, športnikov in poljedelcev. Tudi pri prehlajenju in bolečinah v udih je velikega pomena, ker učinkuje hitro bolečine olajšajoče in kot dobro zabranjujoče sredstvo proti boleznim. Vzame naj se vedno le pristni »Elza-fluid« in svarimo pred različnimi slabimi, ničvrednimi ponaredbami. — 12 steklenic pristnega »Elza-fluida« pošlje na vse strani franko za samo 7 kron 32 vinarjev lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrč 331 (Hrvatsko). Obenem se lahko naroče Fellerjeve rabarbarske kroglice z zn. »Elza-kroglice«, 6 škatlic franko za 5 K 57 vin. Hude so večkrat bolečine, katere nam povzročajo kurja očesa. Teh se lahko znebimo zanesljivo s Fellerjevim turistovskim obližem z zn. »Elza« v kartonih po 1 in 2 kroni in Fellerjevo »Elza turistovsko tinkturo« v steklenicah po 2 kroni. Zavoj in poštnina 2 K 30 vin. več. (sl)

sem videl fanta v spremstvu, ki se je vračal domov. Gledal sem za njim, dokler ni izginil potem pa sem se zopet naslonil na okno...

Ves srečen je in vsa srečna bo njegova mati, ali ubogi fant in uboga njegova mati...

Gostilničar: Ali želite še kaj zraven?

Go st: Da, kaka sekira ali pa žaga bi mi še najbolj služila?

Domače stvari.

Sadje, zakuhanu brez sladkorja. Tako sadje ohrani najbolj svoj pravi in pristni okus, in zato je kuhala marsikatera gospodinja že poprej brez sladkorja, ker je prišlo tako sadje tudi dosti bolj poceni. Prevelika sladkost je tudi škodljiva za želodec. Glavna stvar je, da obvarujemo sadje, da ne pride do njega zrak, ki mu dovede kali plesni. Skvarilo ali skisalo bi se pa sadje tudi, če bi bil zrak popolnoma brez vsakih glivnih kali. Konserviranje sadja brez sladkorja je bilo prejšnje čase splošno bolj v navadi, ker ni bilo sladkorja, in ko je

Lepa koža

obrazu in rok, ki jo pri mnogih ljudeh občudujemo, prinaša svojim lastnikom dvojni dobiček. V prvo je lepa, mehka, bela koža za zdravje celega telesa potrebna, kajti le ta čednost in mehkost kože omogoči nemoteno dihanje skozi kožo. Nadalje napravi lepota obraza in rok na naše soljudi prijeten, razveseljiv vtis. Nečednost

kože, mozoli, miteserji, pege, ožgana mesta od solnca itd. napravijo pa neprijeten vtis, kar je mnogokrat neugodno. Nadalje motijo te nečistosti kože dihanje skozi kožo, in to je nezdravo. Mnogo tisoč mož in žensk rabi v varstvo in negovanje kože Fellerjevo priznано pomado za obraz in varstvo kože »Elsa«. 1 veliki lonček št. I stane 3 K, močnejša vrsta št. II stane K 4'50; zavoj in poštnina K 2'30 več. V nasprotju z mnogokrat škodljivimi sredstvi za lepoto je popolnoma neškodljiva. Od pravi nečistosti kože, varuje zoper ožganja po solncu, zoper pege, odpravi miteserje, mozole itd. Namesto ojštega in škodljivega mila naj se vzame za obraz Fellerjevo

lilijno milo ali Fellerjevo boraks-milo in toaletni umivalni prašek (borakov prašek).

Bujna rast las

ki napravi vsak obraz lepši, se pridobi z negovanjem las s Fellerjevo pristno Tannochina-pomado za rast las »Elsa« (1 veliki lonček št. I stane 3 K, močnejša vrsta, št. II, stane 4 K 50 vinarjev; za zavoj in poštnino K 2'30 več). Ona okrepeča glavno kožo, prepreči plešo in prerano osivljenje, napravi novo rast zdravih, elastičnih dolgih las v barvi mladosti, napravi trde lase mehke in elastične, tako da se da lahko lepo frizirati. Ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in zasluži vsled tega prednost pred škodljivimi preparati, ki jih mnogokrat nelekarnarji ponujajo. Za negovanje brk Fellerjevo mazilo za brke (1 K). Naroči naj se naravnost pri E. V. Feller, lekarnar, Stubica, Elsa-trč 331 (Hrvatsko).

bil, je prišlo vendar tako bolj poceni. Bezgov in češpljev trjak se kuha navadno brez vsake primesi sladkorja, ravnotako se skuha lahko trjak iz jabolk in hrušk, kutin, črešenj, korenja. Pa tudi na sopari se skuha sadje hitro in dobro, kdor nima posebne priprave, porabi lahko navaden lonec za žehto, samo da si preskrbi vanj preluknjano ploščo, ki stoji na štirih nogah, visokih 8—10 cm. Spodaj naliješ vode. V drugi posodi moraš imeti pripravljeno vrelo vodo, da jo doliješ. Taka posoda je dobra tudi za kuhanje krompirja in zelenjave na sopari. Plošča mora biti dovolj močna, da drži težo s sadjem napolnjenih steklenic. Za kuhanje vzemi samo dozorelo, zdravo in odbrano, čisto sadje.

Črešnje in visle. Pristriži jim peclje, operi jih nagloma, stresi na čisti prtici in osuši do dobrega, potem naloži v steklenke tako, da ostane za prst pod grlom praznega. Par koščic stolci in kuhaj posebej na soku črešenj. Za čas kuhanja obveži ali zaveži posodo s tenkim platnom, nad tem pritiski zmočen pergamentni popir. — Za kuhanje se šteje čas, ko je začelo vreti v loncu. Za trde črešnje dobrih 15 minut, za mehke črešnje, češplje, grozdje, borovnice, dobrih osem minut. Nekatero gospodinjstvo puste steklenke, da se ohladi v vodi, jih obrišejo in spravijo, druge vzamejo vroče vun in prevežejo urno. Kdor mara za dišave, dene šele tedaj k sadju žbic ali sladke skorje. Žlica ruma ali žganja ohrani sadje in mu povzdigne slast. V rum namočen precejalni popir je zelo priporočljiv kot prva pokrovka na sadju. Kjer se je jako stisnilo, je treba določiti iz druge posode, sok koščic se razdeli enakomerno. — Izvrstno se drži sadje pod tem zamahom: Namaži posodino grlo z beljakom, ali z lanenim firnežem, na to pritiski hitro trikrat svilenege popirja in nategni enkrat pergamentnega. Na pergament pride plast v salicilih namočene bate in nato zopet pergament. Pritisni dobro in stisni z mehkim trakom. Nato namaži še beljaka, ali firneža, ali naveži v presno mleko namočen popir. Tako se drži sadje po tri leta. Je sicer malo več dela, pa je bolj varno.

Jagode in melone kuhaj na sopari samo štiri do pet minut, melone se pa ne drže rade kuhane brez sladkorja. Mešano sadje pride prav okusno, je pa najbolje, da kuhaš vsak sad posebej v globoki porcelanasti skledi in naložiš kuhano v steklenke, ter prevreš na sopari. V načetih posodah plesni sadje rado. Tako posodo je treba prekuhati v sopari ali prepeči v pečici na pesku. — Tudi sadni sok dobimo lahko brez sladkorja. Sok iztisni iz sadja, katero je treba poprej stolci z lesnim ali s porcelanastim tolkalom, nalij steklenice do malo pod grlom, zamaši, naredi v zamašek štiri zareze in priveži z motvozom.

Zmes.

Vendar nekaj. Go st: No, kaj takega! Piva ni več, jedil je tudi zmanjkalo, smodk nimate, kaj pa sploh še imate? Natak ar: (otožno pokaže na gramofon): Samo godbo še.

	<p>Framydol je sredstvo, ki pomlaja rast las tako, da raste, svetli in osveljuje lasje ter brada dobijo trajno temno barvo. — 1 steklenica s poštnino K 2'70.</p>	
	<p>Rydyol je rožna voda, ki naredi blede lica nežno rdeča. Učinkuje čudovito. — 1 steklenica s poštn. K 2'45 (povzete 55 vin. več.)</p>	
<p>Naroca se pri: IVAN GROLICH, drogerija pri angelu, BRNO št. 365, Moravsko.</p>		

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna, Ljubljana.
Odgovorni urednik JOSIP KLOVAR.